

Od autora: O recenzji i jej roli.

Rola recenzenta na linii autor – odbiorca dóbr kultury jest bardzo ważna. To on informuje o dziele, opowiada o problematyce, w pewien sposób kształtuje gusta czytelnicze. Jest to funkcja bardzo odpowiedzialna i nie należy jej w żaden sposób lekceważyć. Stworzenie dobrej recenzji nie jest rzeczą łatwą. Nie twierdzę, że posiadam tę sztukę. Pisania, opiniowania i sposobu przekazywania myśli uczymy się przez całe życie. Ogrom emocji, które czujemy podczas lektury czy przeżywania innego dzieła, bardzo trudno ubrać w słowa. Często zdania wydają się płaskie, za mało ekspresyjne, zbyt ogólne. Cóż, osobistych przeżyć nie można przekazać. W pełni można jedynie zachęcić do ich doświadczenia. Istnieją jednak pewne zasady tworzenia recenzji i warto się ich trzymać.

Budowa recenzji

1. Wstęp, czyli podstawowe informacje. Należy tu wymienić tytuł dzieła, autora lub autorów, zaklasyfikować do konkretnej dziedziny, podać wydawcę, reżysera, rok powstania, formę, tłumacza (sprawa bardzo istotna, nazwisko tłumacza często jest marką jakości tekstu).
2. Opowieść o treści dzieła, krótkie wprowadzenie w problematykę, fabułę. Nie powinno zdradzać za dużo z treści, tę czytelnik musi odkryć sam.
3. Analiza i interpretacja dzieła, czyli problematyka, główne motywy, sposób przekazu, kompozycja, wykonanie. Ta część recenzji winna być jak najbardziej obiektywna. Ma przedstawiać dzieło. Może zawierać opinię, ale nie powinna ona rzutować na sposób opowiadania, dobór słów. Nie należy się skupiać jedynie na tym, co dobre / złe, lecz w miarę rzetelnie opisać to, co zawiera dzieło.
4. Ocena recenzenta. Powinna zawierać subiektywne odczucia, wartościować, ale też wyjaśniać, dlaczego coś konkretnie albo całość nie przypadła mu do gustu. Idealnie jest, jeśli recenzent wskaże to, co mu się podoba i nie podoba. To go uwiarygodnia. Często jest jednak tak, że trudno znaleźć te dobre strony. Cóż, bywa.
5. Podsumowanie, czyli komu dane dzieło mogłoby się spodobać, komu je polecacie, a komu zdecydowanie nie. Należy w miarę precyzyjnie określić krąg odbiorców idealnych. Pamiętajmy, że to, co nam się podoba, może się nie spodobać komuś innemu i odwrotnie, to, co nam do gustu nie przypadło, kogoś innego może zachwycić. Dlatego pisanie „nie polecam nikomu” jest nie na miejscu.

Oczywiście jest wiele typów recenzji. Jedne przybierają formę literacką, mogą być nawet opowiadaniem, inne przypominają esej, dyskusję z autorem, pojawiają się prace porównawcze, recenzje kilku dzieł, felietony bazujące na informacyjno-oceniającej formie recenzji. Przedstawiłam jedynie ogólny szkielet, czyli to, co w recenzji być powinno.

Żelazne zasady recenzowania, czyli co wolno, a czego nie

1. Nie recenzujemy książek, których nie przeczytaliśmy do końca, wystaw, filmów, spektakli, których nie widzieliśmy w całości. To jest chyba jasne i nie trzeba tłumaczyć dlaczego. Jeśli podejmiecie się napisania recenzji, ale nie zdołacie poznać dzieła, nie recenzujcie go. Wiem, co to jest zobowiązanie, więc jeśli recenzja powstać musi, uczciwość wymaga, żeby przyznać, że poznało się jedynie część

- dzieła i tylko o tej części się wypowiadamy. Można się usprawiedliwić, że książki zwyczajnie nie dało rady doczytać i uzasadnić swoją opinię.
2. Nigdy i pod żadnym pozorem nie wolno wypowiadać się o całej twórczości autora, jeśli się jej nie poznało. Jest to też nie w porządku jeśli autor żyje i nadal tworzy, ponieważ wkłada go w raz zbite ramki. Szufladkowaniu mówimy nie, chyba że kogoś zaszufładowała już historia.
  3. Recenzentowi nie wolno pisać nieprawdy. Wiedza na temat autora oraz jego twórczości powinna pochodzić ze sprawdzonego źródła, być rzetelna. Jeśli czegoś nie jesteśmy pewni albo dwa źródła podają różne informacje, nie piszmy o tym albo zamieścimy obie wersje. W ten sposób kształtujemy swoją wiarygodność.
  4. Wiedzę najlepiej czerpać z oficjalnych stron i blogów. Źródłem informacji na pewno nie powinny być inne recenzje, blogi fanów, wiadomości podane na portalach plotkarskich. One mogą być prawdziwe, ale nie muszą.
  5. Nigdy i pod żadnym pozorem nie streszczamy dzieła. Recenzja nie jest streszczeniem. Jej celem jest poinformowanie o problematyce, motywach, wykonaniu, narracji, a nie opowiedzenie treści. Cóż za przyjemność czytać książkę, kiedy się wie, jaki będzie finał? Mamy opowiadać o dziele, a nie dzieło.
  6. Pamiętajmy, że recenzent nie jest wyrocznią. Ocena dzieła jest subiektywna, wpływa na nią osobisty gust, preferencje, wiek, zainteresowania, wrażliwość i wiele innych czynników. Wasza opinia nie jest jedyną prawdziwą, ale jedną z wielu.
  7. Recenzent pisze o dziele takim, jakie jest, a nie takim, jakie chciałby zobaczyć. Chcenie recenzenta nic nie obchodzi czytelnika. On chce wiedzieć, jakie jest dzieło, a nie jakim chciałby je zobaczyć recenzent. Oczywiście można napisać, czego zabrakło, co byście dopowiedzieli, ale nie może to zdominować opinii, więc jedno do trzech zdań wystarczy.
  8. Opinia powinna zawierać konkretne argumenty, nie być jedynie zbiorem frazesów. Wypowiedź w stylu „nie podoba mi się, bo to rock, tekst dla dzieci albo impresjonizm” zwyczajnie śmieszy i podważa kompetencje recenzenta. To trzeba było iść na koncert jazzowy, przeczytać coś dla dorosłych albo wybrać się na wystawę portretów.
  9. Jeśli w recenzji wysuwamy jakąś tezę, należy ją udowodnić, uargumentować, przytoczyć przykłady, tytuły. Czytelnik nie może się domyślać, co chcieliśmy powiedzieć, a już na pewno nie będzie sam potwierdzał czyichś założeń, on ma wiedzieć.

Ufff... To się rozpisałam. Mam nadzieję, że komuś pomogłam. Pamiętajmy jednak, że najważniejsza w całej zabawie z dobrami kultury jest możliwość obcowania z nimi, czerpanie z tego radości. Jeśli ona będzie, będzie też pasja opowiadania, recenzowania, dzielenia się tym, co przeżyliśmy.

Kopiowanie tekstów, obrazów i wszelkiej twórczości użytkowników portalu bez ich zgody jest stanowczo zabronione. (Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Dz.U. 1994 nr 24 poz. 83 z dnia 4 lutego 1994r.).

Elwira, dodano 10.06.2013 10:19

Dokument został wygenerowany przez www.portal-pisarski.pl.